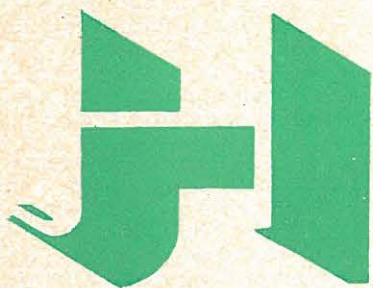

ZPRÁVODAJ

55. JIRÁSKOVA HRONOVA

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ KONANÁ POD ZÁŠTITOU ČESKÉ MÍROVÉ RADY V RÁMCI FESTIVALU ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI 1985 NA POČEST 40. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU ARMÁDOU.

CENA PŘEHLÍDKY

souboru DIVADELNÍ KLUB JIRÁSEK SKP ROH ČESKÁ LÍPA za inscenaci hry „JAK SE VÁM LÍBÍ JAK SE VÁM LÍBÍ?“ na motivy W. Shakespeara.

CENA PŘEHLÍDKY

Divadelnímu souboru Šupina MěstKS VODŇANY za inscenaci hry Františka Zborníka „VYBER SI, SYNKU“

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Václavu Klapkovi za režii hry „JAK SE VÁM LÍBÍ JAK SE VÁM LÍBÍ?“

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Renatě Grolmusové a Karlu Bělohubému za scénografii inscenace „JAK SE VÁM LÍBÍ JAK SE VÁM LÍBÍ?“

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Františku Zborníkovi za původní text k inscenaci „VYBER SI, SYNKU“

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Petru Moravcovi za hudební a zvukovou složku k inscenaci „TRAGEDYJE MASOPUSTU ČI-LI: POSLECHNĚTE, LIDÉ!“

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Nadě Jasenčákové za postavu Maryši ve hře A. a V. Mrštíků „MARYŠA“

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Janě Frankové za postavu Luiky ve hře S. Šaltenise „UTÍKEJ, SMRTKO, UTÍKEJ!“

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Františku Nedbalovi za postavu Josky ve hře O. Daňka „ŽIVOTOPIS MÉHO STRÝCE“
Porota navrhuje SČDU ocenit spolupráci scénografa Jaromíra Voseckého za dlouholetou spolupráci s amatérskými soubory.

DIPLOM

DIVADELNÍMU SOUBORU DIVADELNÍ STUDIO D 3 OKS KARLOVY VARY za uvedení hry S. Šaltenise „UTÍKEJ, SMRTKO, UTÍKEJ!“

DIVADELNÍMU SOUBORU AHA! MěstKS LYSÁ N. LAB. za uvedení hry Miroslava Pokorného a Petra Moravce „TRAGEDYJE MASOPUSTU ČI-LI: POSLECHNĚTE LIDÉ!“

DIVADELNÍMU SOUBORU PROPADLO DK ROH PLZEŇ za uvedení hry A. a V. Mrštíků „MARYŠA“

DIVADELNÍMU SOUBORU BAZOVSKÉHO MÍST. KS TURANY za uvedení hry F. G. Lorky „PLÁŇKA“

DIVADELNÍMU SOUBORU SK ROH KROMĚŘÍŽ za uvedení hry O. Daňka „ŽIVOTOPIS MÉHO STRÝCE“

DIVADELNÍMU SOUBORU ANEBDIVADLO OKD PRAHA 3 za uvedení hry A. de Musseta, K. Fixové, M. Schejbala „FLORENCIE 1536 ANEB LORENZACCIO“

DIVADELNÍMU SOUBORU J. HONSY SKP KAROLINKA za uvedení hry Aristofana, Petera Hackse „MÍR“

DIVADELNÍMU SOUBORU LIDOVĚHO DIVADLA městského domu kultury Minské oblasti, Běloruská SSR za uvedení hry Alexeje Dudareva „ŘADOVÍ VOJÁCI“

DIVADELNÍMU SOUBORU MLADÉ DIVADLO DK ROH PARDUBICE za uvedení hry Bohumila Hrabala, Václava Nývltů „OSTŘE SLEDOVANÉ VLAKY“

Závěrečné slovo odborné poroty

Dovolte mně, abych jménem poroty předložil hodnocení inscenací uvedených na 55. Jiráskově Hronově, který se koná jako Národní přehlídka amatérských divadelních souborů, pod záštitou České mírové rady v rámci Festivalu zájmové umělecké činnosti 1985, vyhlášeného na počest 40. výročí vyvrcholení národně osvobozovacího boje českého a slovenského lidu a osvobození Československa Sovětskou armádou.

Salius Šaltenis:

UTÍKEJ, SMRTKO, UTÍKEJ!

Divadelní Studio D3 OKS Karlovy Vary zvolilo beze sporu velmi kvalitní předlohu inscenačně velmi obtížnou. Řada obrazů a metafor je svébytně literuská a jejich srozumitelná přenosnost a sdělnost našemu divákovi není jednoduchá. Navíc se odehrává v několika rovinných - realita je tu budována z

častých reminiscencí, snů a vzpomínek. Toto prolínání časových úseků, střídání skutečnosti s návraty do minulosti klade vysoké nároky na inscenátory. Ani žánrové vymezení hry není jednoduché. Střídají se tu scény poetické s groteskními, dramatické s náznaky satiry.

Ne všechny možnosti předlohy karlovarská inscenace využila. Daří se jí sice sdělit základní smysl díla - hledání

9/85

místa mladého člověka na tomto světě a poprat se o svou pravdu, ale v málo dramatických a vypointovaných situacích a tak inscenace často jenom volně plyne bez výraznější rytmizace.

Na souboru, který má vcelku velmi dobrou hereckou úroveň je sympatické, že poskytl řadu příležitostí novým tvářím včetně příležitosti pro debutujícího režiséra.

Miroslav Pokorný, Petr Moravec:

TRAGÉDYJE MASOPUSTU ČI-LI POSLECHNĚTE LIDÉ!

Předlohou inscenaci souboru z Lysé nad Labem byla některá interludia z doby pobělohorské, samozřejmě výrazně upravená a přepracovaná, jež jsou doplněna lidovou baladou a kramářskou písní. To vše vytváří scénář v podobě volně řazených jednotlivých čísel, která jsou spojená tématem lidské špatnosti a krutosti. Soubor z Lysé prokázal invenci i nápaditost, stejně jako snahu po bohaté jevištní podívané, která jej leckdy zavedla za mez, kdy použité prostředky už nevycházely z vnitřního řádu inscenace a snažily se o působení na diváka za každou cenu. Tak vlastně potlačily či oslabily vlastní základní téma, rozrostly se nad únosnou míru a soustředily pozornost více na oblast formální než obsahovou. Každé interludium bylo řešeno jako jednotlivé číslo, takže se řád představení nerodil jako řád divadla, ale spíše jako řád jevištní produkce jiného druhu: například třeba kabaretu. Výprava (kostýmy i líčení především) svou zdůrazňovanou ošklivostí vytvářely jistou organickou, celistvou linku, jež odpovídala tématu. Podobně fungovala i hudba, jež se v celém večeru stala vlastně organizujícím a zcelujícím prvkem dynamiky a rytmu. Klíčové místo v inscenaci zaujalo interludium poslední, které téma krutosti vyslovilo na tématu války a našlo přitom ryzí divadelní postupy. Vznikla tak velmi účinná a působivá metafora, jež znovu doložila, že další cesta a vývoj tohoto disponovaného souboru je v tvorbě divadla myšlenky realizovaného osobitou jevištní výtvarně-obraznou řečí.

Alois a Vilém Mrštíkovi:
MARYŠA

Plzeňský soubor Propadlo při DK ROH v Plzni projevil při svém vystoupení na JH, že má ve svém středu řadu kvalitních a zkušených herců, na nichž bylo možné budovat kvalitní inscenaci. Hlavním problémem této inscenace se zdají příliš radikální škrtky jak v textu, tak i postav. Zásahy do struktury hry totiž zjednodušují společenskou a historickou zázemí a neumožňují chápat vztahy v situacích v širším kontextu a v řadě případů nedovolují hercům budo-

vat obrysy role z širšího pohledu a s přesvědčivou motivací jednání. I přes nejasněnou režijně dramaturgickou úpravu je úroveň herecké práce na velmi dobré interpretační úrovni a dokazuje, že bylo v jejich silách vytvořit inscenaci bohatší, vzrušivější i přehlednější.

Bohumil Hrabal - Václav Nývlt:
OSTŘE SLEDOVANÉ VLAKY

Mladé divadlo DK ROH Dukla Pardubice vytvořilo inscenaci na základě vlastní dramaturgické úpravy textu Václava Nývlt, která se více vrací k novele B. Hrabala. Dramaturgická úprava je promyšlená a soustřeďuje se na hlavní téma tohoto významného díla naší literatury, které vidíme v propojení osobního trápení Miloše Armý s jeho samozřejmým hrdinstvím v době okupace. Dramaturgická úprava respektovala i možnosti souboru a dávala předpoklady pro osobité ztvárnění. V jevištní realizaci této předlohy se však projevily některé vážné problémy. Především v jisté herecké neumělosti, neobratnosti a také v absenci temporytmu a nedostatku větší herecké komediální spontánnosti. Nutné je však ocenit úsilí pardubických o obrazné sdělení, které bylo čitelné v řadě míst inscenace, v práci se zvukem a tvořivý přístup ke zvolenému titulu, zejména v rovině dramaturgické.

František Zborník:
VYBER SI, SYNKU!

Představení vodňanské Šupiny je pozoruhodným činem jak z hlediska vývoje souboru, tak i v celku amatérského českého divadla. Je opřeno o původní literární předlohu, která má některé kvality definitivního textu usilujícího o složitou a promyšlenou strukturu se závažným tématem společenské odpovědnosti umění. Šupina použila četné jevištní prostředky ze svých inscenací minulých, ale přitom si uložila i závazné úkoly nové. Výrazně a zřetelně jsou provedena dvě pásma — pásmo divadla o Adalbertkovi, které hraje potulná hercká skupina a potom pásmo improvizace začně apelativní, jimž soubor provádí různé odbočky od tématu, realizované s fantazií i dobrými nápady, ale trochu obsažné v tématu herecké skupiny, však není v této podobě dostatečně spojeno s oběma zbývajícím. A přitom právě v něm je uložena ona závazná společenská výpověď. Šupina dokazuje, že hledá nové herecké prostředky, které by dále rozvíjely možnosti souboru. Podstatné však je, že Šupina opět pokročila ve svém vývoji a prokázala výraznou vůli a snahu hrát divadlo velkého společenského záběru. Její vystoupení bylo výrazně pozitivním rysem JH.

Oldřich Daněk:
ŽIVOTOPIS MÉHO STRÝCE

Divadelní soubor SK ROH Kroměříž volbou současně české hry podal důkaz svého zájmu o pozitivní společenské vyjádření v roce 40. výročí osvobození naší vlasti. Zároveň však inscenováním této náročné a nejednoduché předlohy se dostal před problém zvládnutí méně obvyklé formy, mající blízko k typu epického divadla. Daňkova hra je sledem drobných epizod, přerušovaných vstupy a komentáři dalších postav, navíc ozvláštěných rozdělením hlavní postavy mezi tři herce a ještě nesoucích znaky široké metaforičnosti. Režii se plně nepodařilo dostatečně propojit jednotlivé situace tak, aby se inscenace mohla stát výpovědí o jedinci a jeho společenských postojích. Větší pozornost byla v inscenaci věnována posloupnosti děje v závislosti na historických proměnách. Přítom adresnost výpovědi hry může být umožněna především důrazem na zkoumání a hodnocení postojů strýce Josefa. Motiv létání se projevoval spíše jako reálná a konkrétní činnost letce a leteckého instruktora, než aby se stal metaforou tvořivosti člověka. I když část autorova ideového záměru zůstala nevyřešena a inscenace působí spíše v rovině sdělení textu, lze inscenaci Kroměřížských hodnotit jako poctivé úsilí o zvládnutí nelehkého úkolu upřímně promluvit k obecenstvu současnou hrou.

A de Musset, K. Fixová, M. Schejbal:
FLORENCIE 1536 aneb
LORENZACCIO

Soubor pražského Anebidivadla přijel na letošní JH s úpravou hry A. de Musseta Lorenzaccio. Úprava chtěla posunout původní individuální drama k celkovému společenskému obrazu doby. V úpravě však začíná hlavní problém inscenace, která si vzala za úkol výrazně apelovat na diváka pranýřováním neangažovanosti a lhostejnosti. Původní mnohvrstevnatá předloha je redukována do jakéhosi schematického modelu fungování dějin. Situace jsou málo čitelné, nejasné jsou motivace jednání postav, které se redukcí omezují na proklamování postoje. Nedostatky předlohy se projevily i v celkovém tvaru inscenace, v její statickosti, nevrzuvivosti a malé sdělnosti. Navzdory tomu vlastní herecká práce zůstala opět na dobré úrovni dřívějších inscenací. Talentovaný soubor Anebidivadla, který mnohokrát přesvědčil průkaznými výsledky o svých kvalitách, patrně hledá nové postupy, v tomto případě postupy znakového divadla.

Kolektivní práce na motivy W. Shakespeara:

JAK SE VÁM LÍBÍ JAK SE VÁM LÍBÍ?

Divadelní klub Jirásek SKP ROH Česká Lípa v představení Jak se vám líbí Jak se vám líbí? nesporně patří k tomu nejlepšímu, co nám letošní Jiráskův Hronov nabídl. Známa Shakespeareova komedie se stala pro tento divadelní kolektiv neobyčejně podnětným zdrojem pro vytvoření inscenace, z níž přímo tryská radost ze hry a životní optimismus. Z kolektivní improvizace Českolipského hereckého souboru, která vychází z některých základních situací Shakespeareova textu, z této inteligentní a zábavné kolektivní hry, však cítíme i něco víc. Připomeňme si slova Jacquesa, že divadlo je sice svět, ale není jenom divadlo, a připomeňme si to, co se vypovídá o vztazích mezi lidmi v ardenském lese. K silným stránkám této inscenace patří nepochybně herecký Českolipský. Uvědomují si, že základním sdělovacím prostředkem herce je jeho tělo, a zároveň pracují s notnou dávkou divadelní představitosti. Tento prostředek využívají i ve znamenitém scénografickém řešení inscenace. V každém případě lze konstatovat, že tato inscenace byla přijata hronovským publikem s mimořádným ohlasem.

Aristofanes, Peter Hacks:
MÍR

Divadelní soubor Jana Honsy Karolinka se rozhodl pro inscenování díla z odkazu antické dramatiky. Mohl to být pokus zajímavý a inspirativní, ale ukázal se také značně riskantní. Jestliže se soubor rozhodl uvést Aristofanovu hru Mír, učinil krok o to riskantnější, že se antická komedie zdá být našim současným estetickým kategoriím značně vzdálená.

Použití úpravy P. Hackse však neřeší problémy s uváděním této dramatiky, protože tato verze doplňuje původní text pouze o řadu vnějškových zdánlivě aktuálních glos. Inscenatoři si zřejmě uvědomovali řadu nástrah v textu a hledali řešení v ozvláštnění folklorním zarámováním. Režisér zřejmě vycházel ze zemité vitality a spontánnosti členů souboru, obtížně jsme však hledali souvislost mezi stylizovanou podobou Valašska a původním textem. Právě tak byla porušována i rovina redukování folklóru nedůslednostmi ve výtvarném materiálovém řešení, stejně jako nahodilými prvky z jiných zábavných žánrů. Jestliže inscenace Karolinky v nás vyvolala řadu otázek a provokovala k mnoha diskusím a zároveň neuspokojila tak jako některé její inscenace v minulosti, neznamená to, že nechceme znovu ocenit dobrou úroveň tohoto zaníceného pracovitého souboru.

doc. FRANTIŠEK LAURIN, CSc,
předseda poroty 55. JH